

Bruxelles, 12 Martie 2012

Conferința privind “sistemele de control public intern in statele membre UE”

Bruxelles, 27/28 februarie 2012

Rezumat

Bazându-se pe concluziile Conferinței din 2009 care s-a concentrat pe realizările reformelor controlului public intern (CPI) în (fostele) țări candidate, a doua Conferință privind controlul public intern care a avut loc la Bruxelles în perioada 27-28 februarie 2012, s-a concentrat pe sistemele diferite de control public intern aflate în funcțiune în cele 27 state membre (SM). De asemenea, la acest eveniment au participat și țările candidate. Conferința a reunit aproximativ 90 de experți în CPI din cadrul ministerelor de finanțe, SIGMA și serviciilor Comisiei Europene. Mai mult decât a alimenta discuțiile cu concepte cheie de control intern, Conferința a conținut prezentarea oficială a Compendium-ului privind CPI în Uniunea Europeană. Compendium-ul conține descrierile sistemelor de control intern ale SM și de asemenea include o prezentare de ansamblu efectuată de SIGMA. Un astfel de document unic va permite tuturor celor interesați să identifice și să compare bunele practici în domeniul CPI la nivelul Uniunii Europene pentru veniturile și cheltuielile naționale.

Cuvântul de deschidere a fost ținut de dl. Hervé Jouanjean de la DG Buget, care a subliniat eficacitatea structurilor de CPI, în mod special în ceea ce privește criza datoriilor curente și criza EURO precum și sprijinul Comisiei pentru a continua acest gen de învățare în comun respectiv în rețea (“peer-to-peer”), dacă SM cer acest lucru. Dl. Brian Gray de la Serviciul de Audit Intern al Comisiei a avut ocazia de a sublinia importanța și valoarea adăugată a auditului intern pentru management, pentru a se asigura că organizația realizează rezultatele așteptate în cea mai economică, eficientă și eficace modalitate.

Dna. Bianca Brétéché, reprezentant SIGMA, a furnizat o prezentare generală a diferitelor medii de CPI din UE și a subliniat tendința de dezvoltare/perfecționare a controlului intern. Patru experți eminenti și-au exprimat opiniile pe două fundamente cheie ale sistemelor de control intern ale SM, adică responsabilitatea managerială pentru execuția bugetului și independența funcțională a auditului intern. Aceste teme au fost discutate în detaliu de SM în 8 ateliere de lucru (workshops) tematice. Sondajul de opinie interactiv care a urmat, a subliniat percepția participanților cu privire la reformele în curs de desfășurare și zonele care ar putea beneficia de o examinare mai atentă.

Cea mai importantă concluzie a Conferinței este faptul că o majoritate covârșitoare a participanților doresc ca grupul SM în rețeaua de CPI, să continue să acționeze. În cazul în care un număr considerabil de SM ar putea confirma această abordare, Grupul s-ar putea întâlni la intervale regulate (18-24 de luni), facilitat de Comisie și discuta problemele pregătite de un grup de lucru format din 4-6 experți din SM/Comisie. În general, participanții au fost de acord că aceste probleme ar trebui să fie adaptate la problemele practice, în același timp respectând mediul cultural în care CPI național funcționează. Rezultate concrete ar putea include documente de poziție cu privire la

bunele practici de CPI, incluzând, de exemplu delegarea către structurile de management de mijloc, interacțiunea între auditul intern și inspecția financiară și utilizarea Comitetelor de audit, precum și studii de caz sugerând soluții la probleme specifice. Astfel de documente nu ar avea un efect obligatoriu, ci mai degrabă ar ilustra buna practică.

1. INTRODUCERE

Inițiativa de a organiza o Conferință privind sistemele de CPI în cele 27 SM a fost un rezultat major al Conferinței de evaluare a CFPI din 2009. Pentru a avea discuții elocvente despre existența practicilor de CPI în Uniunea Europeană, la cererea participanților din SM la acea Conferință, Comisia a acceptat propunerea să realizeze o fotografiere a sistemelor actuale de control public intern pentru execuția bugetului național în statele Uniunii Europene. Toate contribuțiile prezentate de SM descriu sistemul lor național iar Sigma¹ a realizat o analiză de ansamblu.

Compendium-ul rezultat a fost prezentat oficial la Conferință. Acesta a fost primit cu interes de către toți participanții ca fiind prima imagine de ansamblu cuprinzătoare a structurilor de CPI din SM ce poate fi luat ca punct de referință. La Conferință s-a urât bun venit atât celor 90 de experți cheie în CPI în principal de la ministerele de finanțe, precum și reprezentanților SIGMA/OECD și serviciilor Comisiei.

2. PREZENTĂRI

Cuvântul de deschidere a fost susținut de Domnul Jouanjean, Director General la DG Buget, care, în timp ce sublinia importanța și oportunitatea Conferinței, a făcut referire la rolul extrem de important pe care structurile de CPI îl joacă în combaterea crizei datoriilor curente și crizei EURO. El a concluzionat că susținerea Comisiei pentru a continua acest gen de învățare în comun și de rețea (“peer-to-peer”) ar putea fi luat în considerare, cu condiția să existe interes suficient din partea SM. Dl. Gray, Director General al Serviciului de Audit Intern al Comisiei a avut ocazia de a sublinia importanța și valoarea adăugată a auditului intern pentru management pentru a se asigura că organizația realizează obiectivele așteptate în cea mai economică, eficientă și eficace modalitate.

Doamna Brétéché de la SIGMA a prezentat o imagine de ansamblu a diferitelor medii de CPI care există în Uniunea Europeană. Ea a remarcat o tendință în curs de desfășurare pentru un management al performanței mai bun și o mai bună guvernare. Reforma viitoare intenționează să se concentreze pe eficientizarea și îmbunătățirea controlului existent, deja configurat; nu este necesar să se dezvolte ceva nou. De asemenea, analiza sub formă de exercițiu a arătat că există interpretări diferite ale conceptelor cheie de control intern, cum ar fi “control”, “audit” și “responsabilitate”, în acest sens subliniind și avantajul întâlnirilor de lucru pentru a se discuta problemele în mod direct.

Următorii patru oaspeți invitați au prezentat documente de lucru pe cele două teme principale ale Conferinței. Dl. Ongaro, Profesor cercetător la Universitatea din Northumbria, Marea Britanie, s-a concentrat pe *Responsabilitatea Managerială*, expunând trei tipuri diferite de structuri de responsabilitate^(*), dintre care “modelul abordării managementului strategic” a fost considerat ca

¹ SIGMA este o inițiativă comună a Uniunii Europene(UE) și a Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD), în principal finanțată de UE.

(*) În documentul prezentat în cadrul Conferinței, autorul acestuia, dl. Eduardo Ongaro a propus 3 modele utile pentru discutarea responsabilității manageriale, acestea fiind: modelul 1 „tradiția administrativă europeană”, modelul 2 „crearea de valoare publică” și modelul 3 „abordarea managementului strategic”.

având un potențial ridicat de a servi ca model care să fie luat în considerare în continuare. Dl. Dorotinsky de la Banca Mondială a furnizat informații valoroase care să le permită managerilor să își asume responsabilitatea. (NT. Informațiile furnizate s-au referit la obiectivele managementului financiar public, evoluția abordărilor de control, atât intern cât și extern, definirea conceptului de responsabilitate managerială, controlul managerial și posibii factori care ar conduce la slăbirea responsabilității manageriale).

Referitor la *Auditul Intern*, Dl. Chapon, Controlor în Armata franceză, a identificat o serie de probleme care ar putea influența impactul auditului intern în sectorul public. Dl. Garite, fost Președinte al Institutului Auditorilor Interni (IIA) a prezentat abordarea sa “trei linii de apărare” subliniind rolul auditului intern ca nivel cheie de control și asigurare. Prin abordarea subiectelor diferite în ceea ce privește Responsabilitatea Managerială și Auditul Intern, folosind Compendium-ul ca referință, toți vorbitorii au furnizat datele necesare pentru a facilita discuțiile în cadrul grupurilor de lucru.

3. PARTICIPANȚII LA GRUPURILE DE LUCRU ȘI SONDAJUL DE OPINIE REALIZAT PRIN VOT ELECTRONIC

- Grupurile de lucru

Problemele ridicate de invitați au fost dezbătute pe larg în grupurile de lucru tematice. Dezbaterile cu privire la Structurile de Responsabilitate Managerială s-au axat pe probleme referitoare la explicarea responsabilității în raport cu rezultatele, încurajare pentru adoptarea responsabilității manageriale și măsurarea nivelului său de implementare. Principalele repere ale dezbaterii s-au referit la:

- *tragerea la răspundere a managerilor*: managerii ar trebui să fie mai conștienți de rolul crescut pe care Mass-Media/Societatea Civilă îl poate juca în asigurarea transparenței și responsabilității;
- *promovarea conceptului de responsabilitate managerială*: au fost identificați câțiva factori blocați cum ar fi, bugete detaliate excesiv, acțiuni neclare și uneori decizii luate ad-hoc, delegarea la structuri care nu au putere de decizie suficientă, absența obiectivelor clare și alocarea vagă de responsabilități;
- *măsurarea implementării responsabilității manageriale*: a fost subliniată valoarea adăugată a unei abordări analitice mai structurate.

În ceea ce privește *Auditul intern*, dezbaterile în grupurile de lucru s-au concentrat pe independența și calitatea auditului intern, relația sa cu managementul și rolul auditului intern în vremuri de criză economică și financiară. Principalele repere ale dezbaterii s-au referit la:

- *asigurarea independenței*: nevoia pentru a crește gradul de conștientizare în rândul managementului superior că auditul intern își poate asuma responsabilități fără alte interferențe;
- *calitatea auditului intern*: introducerea crescută a serviciilor cheie de audit intern trebuie să ofere adaptare la nevoia organizației și mai multă valoare pentru bani (importanța eforturilor de formare profesională adecvată și continuă);
- *crizele economice și financiare*: necesitatea crescută pentru consiliere și consultanță să fie asigurată de auditul intern, nevoia de a vedea gestionarea riscurilor ca un proces dinamic ce necesită reevaluarea periodică a riscurilor; în plus, a fost subliniată nevoia pentru o mai bună imagine de ansamblu a structurilor de conducere/administrație ale organizației.

- Sesiunea de vot electronic

Această sesiune interactivă a dat participanților posibilitatea să-și exprime o părere personală, anonimă, pe teme diverse de control public intern și pe dezvoltarea unei posibile viitoare rețele. Multe concluzii sunt în conformitate cu și în sprijinul concluziilor anterioare ale grupurilor de lucru și analizele SIGMA. Rezultatele votului au arătat, printre altele, că reformele controlului public intern sunt încă în curs de desfășurare, că accentul va fi pus pe îmbunătățirea responsabilității manageriale, că lipsa independenței funcționale a auditului intern este încă o problemă și că există loc pentru îmbunătățirea auditului intern și impactului său în cadrul organizației. Mai mult, participanții au demonstrat un viu interes pentru a continua lucrul în cadrul unei rețele ca un mijloc de diseminare și învățare. Informații detaliate despre această sesiune sunt anexate la acest document.

4. CONCLUZII

- (1) *Compendium-ul* este considerat un instrument foarte util și practic pentru compararea sistemelor de control public intern în cadrul Uniunii Europene și identificării bunelor practici și soluții realizabile, respectând în mare măsură mediul cultural;
- (2) Participanții și-au manifestat satisfacția pentru inițiativa Conferinței și au apreciat-o ca fiind un eveniment de succes;
- (3) Au fost identificate o serie de provocări interesante în funcționarea sistemelor de control public intern care ar putea să fie dezbătute în viitor;
- (4) Cea mai **importantă** concluzie a conferinței este că o majoritate covârșitoare a participanților doresc ca Grupul de lucru să continue într-o rețea de control public intern (formată din SM);

În cazul în care un număr semnificativ de state membre ar confirma această abordare, Grupul s-ar putea întâlni la intervale regulate (18-28 luni), facilitat de Comisie și pentru a discuta subiectele elaborate de un Grup de lucru de 4-6 experți din statele membre/Comisie. S-a căzut de acord, în general, că aceste subiecte ar trebui să fie adaptate la problemele practice respectând în același timp mediul cultural în care controlul public intern național funcționează. Rezultate concrete ar putea include documente de poziție privind bunele practici de control public intern, incluzând, de exemplu, delegarea către structurile de management de mijloc, interacțiunea între auditul intern și inspecția financiară și utilizarea Comitetelor de audit, precum și studii de caz, sugerând soluții la probleme specifice. Astfel de documente, oarecum comparabile cu Consultațiile practice ale IIA, desigur că nu ar avea un efect obligatoriu, ci mai degrabă ar servi pentru a ilustra buna practică.

Robert GIELISSE, *CGAP*
Președintele Conferinței CPI din 2012